

[Ninn-Hansen]

Jeg synes, det er mærkværdigt igennem udtalelser ved et pressemøde at fremkalde en strid omkring et spørgsmål, der er blevet behandlet ved mange lejligheder i 1975-76 i det udenrigspolitiske nævn, hvor vi dengang var enige. Det er for mig uforståeligt, med den vægt vi alle burde lægge på en samlet optræden i udenrigspolitiske spørgsmål, at ministre ved deres udtalelser fremkalder en strid. Det er ubegrundet. Denne regering får en så positiv behandling af andre partier i udenrigspolitiske spørgsmål, som ingen anden regering har fået det. Så forventes det også, at man har så megen takt med hensyn til egne udtalelser, at man ikke fremkalder strid i forhold til os andre.

Formanden:

Spørgsmålet vil blive besvaret af minister uden portefølje Lise Østergaard.

Minister Lise Østergaard:

Til det stillede spørgsmål skal jeg svare, at udenrigsministeren telegrafisk har refereret sine udtalelser på pressemødet i Brasilia den 25. oktober 1977, og de lyder således:

»Vi« – og det vil sige den danske og den brasilianske udenrigsminister – »var enige om, at den vestlige verden skulle tage kontakt med de nye afrikanske lande. Danmark har taget kontakt med Angola og Mozambique. Vi kan ikke bebrejde dem« – og det vil sige de afrikanske lande – »at de tager kontakt med østlande, hvis de vestlige lande vender ryggen til dem.«

»Vi« – og det vil sige Danmark – »har sagt, at afrikanske problemer kræver afrikanske løsninger. De nye lande ønsker ingen ny kolonialisme. Det er imidlertid enhver regerings ret at bestemme, hvem der skal hjælpe dem. Det gælder i Europa og i Afrika og overalt.«

Da Angola kæmpede, hjalp kun få vestlige lande. Angola bad cubanerne om hjælp, det er Angolas sag. Danmark følger det brasilianske eksempel: ikke-indblanding, og dette refererer til udtalelser af udenrigsminister Silveira under samtalen med udenrigsministeren, hvorefter Brasilien ikke ønsker at blande sig i andre landes forhold.

På et tillægsspørgsmål, om der ikke var tale om indblanding i indre anliggender, udtalte udenrigsministeren: »Vi« – og det er

spørgeren og udenrigsministeren – »opfatter det forskelligt; jeg har været der. Angola er ikke det eneste land i verden, som har tropper udefra efter landets eget ønske.«

Som det vil ses, ligger udenrigsminister K. B. Andersens udtalelser ganske på linje med udtalelser, som tidligere er fremsat fra dansk side. Der er naturligvis på ingen måde tale om nogen ændring i regeringens Afrikapolitik.

Ninn-Hansen (KF):

Jeg havde håbet, at minister Lise Østergaard kunne komme med en korrektion, der viste, at udenrigsministeren er fejlcliteret, men det er åbenbart ikke tilfældet; udenrigsministeren har sagt, at Angola bad cubanerne om hjælp, og det er i strid med kendsgerningerne. Det var en part i en borgerkrig, der anmodede disse tropper om at komme til stede; de optrådte som lejetropper for en part i en borgerkrig; det var ikke en regering, som den danske regering havde anerkendt, der havde magten i Angola på dette tidspunkt. Anerkendelsen og optagelsen af diplomatisk forbindelse fandt først sted den 18. februar 1976; på det tidspunkt havde de cubanske tropper i lang tid været til stede i Angola som hjælpere for den ene part i en borgerkrig.

På det grundlag finder jeg det forkert, at udenrigsministeren på den måde accepterer fremmede troppers tilstedeværelse til indblanding i en krig, i dette tilfælde endda en borgerkrig. Jeg må benægte, at det ligger på linje med udenrigsministerens tidligere udtalelser. Vi havde flere drøftelser af sagen, bl. a. i udenrigspolitisk nævn i 1975-76. Der var enighed om den gang ud fra den samlede opfattelse, som vi har fulgt her i folketing og i skiftende regeringer, at man ikke kunne anerkende nogen af parterne som regering i Angola på det tidspunkt, hvor de cubanske tropper blev tilkaldt.

Jeg vil gerne spørge ministeren: mener ministeren ikke, at vi skal opretholde den aftale, vi har, som grundlag for anerkendelse af et andet lands regering, nemlig at den har den rent faktiske magt i landet? Betyder udenrigsministerens udtalelse en fravigelse af dette? Vil ministeren meddele, på hvilke punkter ministeren mener at de cubanske troppers tilstedeværelse i Angola oprindelig